

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6966846>

Індексування як елемент систематизації роботи з документами

Хлисту́н М., студентка,

науковий керівник – ст. викл. каф. 801 Кучер О. М.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Останніми роками відбулася й триває глобальна інформатизація таких сфер діяльності, як наука, освіта, культура. Особливо яскраво це проявилось у бібліотечно-інформаційній справі, де за досить короткий час змінилося вже кілька поколінь технічних і програмних засобів. Процес інформатизації охопив усі рівні бібліотек – від національних до шкільних. Упровадження автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем стало необхідною реальністю. Книгозбірні почали організовувати електронні каталоги на свої фонди й стикнулися з проблемою вдосконалення наявних інформаційно-пошукових систем. Для розв'язання цієї проблеми розробляються лінгвістичні засоби, що забезпечують індексування документів і запитів, здійснення інформаційного пошуку, формування й структурування баз даних.

Класифікацію інформаційно-пошукової мови (ІПМ) здійснювали різні науковці: 1968 – А. І. Михайлов, А. І. Черний, Р. С. Гіляревський; 1975 – А. І. Черний; 1981 – А. В. Соколов; 1982 – Ю. М. Поліщук, В. Б. Хон; 1990 – Т. Б. Омарова. У рамках усталеної термінології ІПМ поділяються на класифікаційні й вербальні. Класифікаційні ІПМ – це ІПМ, призначені для індексування документів (частин документів) та інформаційних запитів за допомогою понять і кодів будь-якої класифікаційної системи (ББК, УДК, рубрикаторів, класифікаторів тощо). Вербальні ІПМ – це ІПМ, котрі використовують для представлення своїх лексичних одиниць слова й вирази природної мови в їхній орфографічній формі. Вербальні ІПМ поділяються на предметизаційні й дескрипторні. Предметизаційні ІПМ (мова предметних рубрик) – це ІПМ, призначені для індексування документів (частин документів) та інформаційних запитів за допомогою предметних рубрик. Дескрипторні ІПМ – це ІПМ, призначені для координатного індексування документів та інформаційних запитів засобами дескрипторів та/або ключових слів. Мова ключових слів – ІПМ, призначена для індексування документів та інформаційних запитів засобами ключових слів.

Якісне індексування досягається, якщо систематизатор прагне повноти й точності відображення змісту документів КС, відбиваючи всі аспекти предмета, що розглядається в документі, або об'єкта. При цьому повинні в першу чергу враховуватися інформаційні інтереси користувачів системи.